

จดหมายข่าว

เมล็ดใหม่

ก้าวในการวิจัยและพัฒนาการเกษตร

ฉบับที่ 3 ประจำเดือน เมษายน พ.ศ. 2558

ISSN 1513-0010

ศูนย์ถั่วชุมชน

แก้ปัญหาการขาดแคลน

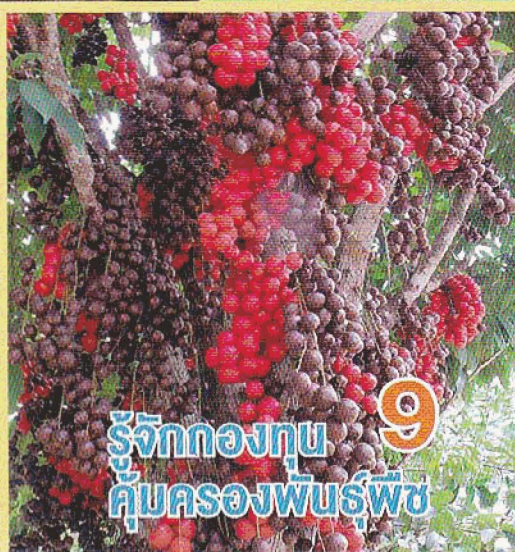
เมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่ว

12

2

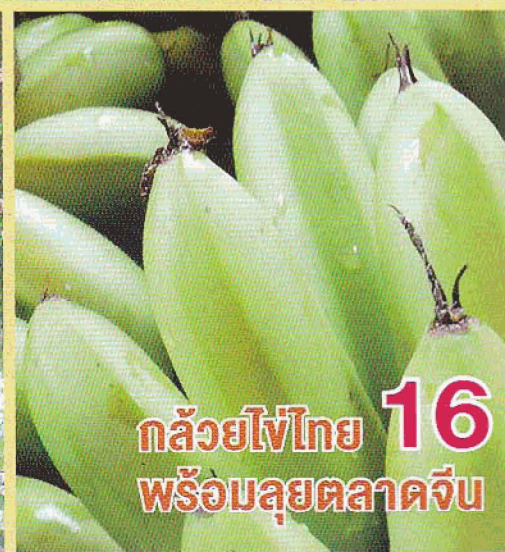
สร้างชุมชนต่างมอง

รู้จักทองทูน

คุ้มครองพันธุ์พืช

9

กล้วยไข่ไทย

พร้อมลุยตลาดจีน

16

จีเอ็มโอ - ต่างมุมมองต่างมอง

ภาพจาก : <http://www.geneticliteracyproject.org/>

เดือนเมษายนเป็นเดือนแห่งเทศกาลสงกรานต์และความสนุกสนานของพี่น้องชาวไทย บางท่านถึงกับเอ่ยปากว่าเดือนนี้เขาไม่ทำงานกัน บรรยากาศในเมืองหลวงจึงปลอดโปร่งผิดกับทุกๆ เดือน บางท่านก็บอกว่าเป็นเดือนแห่งเทศกาลสำนึกกรักบ้านเกิดก็ว่ากันไป พี่น้องชาวไทยของเราสนุกสนานได้กันทุกเดือนขอยืนยัน

“ฉีกซอง” ฉบับที่แล้วเล่าเรื่องมหากาพย์จีเอ็มโอระหว่างผู้นำสุดชั่วของสองฝั่ง เรื่องราวมีมากมายจึงไม่สามารถจบได้ในตอนเดียว ฉบับเดือนเมษายนร้อนๆ เช่นนี้ ขอนำท่านผู้อ่านมาติดตามกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อเปิดโอกาสในการเรียนรู้ก่อนที่ประเทศไทยของเราที่ยังไม่ไปไหนและมาไหนเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว โปรดติดตาม....

ยักษ์ใหญ่-ยักษ์เล็ก

ในปี 2546 สหรัฐอเมริกา แคนาดา และอาร์เจนตินา ได้ยื่นฟ้องต่อ WTO ว่า ระบบการอนุญาตสินค้าเทคโนโลยีชีวภาพ (Biotech) ของสหภาพยุโรปมีความล่าช้าในเชิงปฏิบัติ และประเทศสมาชิกฯ บางประเทศยังออกมาตรการระงับการเพาะปลูกสินค้า GMO บางชนิดในประเทศของตนเพิ่มเติม แม้สินค้านั้นจะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการยุโรปแล้ว ภายใต้ชื่อกรณี “de facto moratorium on biotech product approvals” โดยในปี 2549 คณะกรรมการระงับข้อพิพาท (Dispute Settlement Body หรือ DSB) ได้ตัดสินคดีว่า การดำเนินการดังกล่าวของสหภาพยุโรปไม่เป็นไปตามพันธกรณี WTO ตามความตกลงว่าด้วยสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary (SPS) Agreement) ส่งผลให้สหภาพยุโรปและคู่กรณีทั้ง 3 ประเทศ ตกลงที่จะเปิดการหารือด้านเทคนิคเกี่ยวกับประเด็นเทคโนโลยีชีวภาพ (Biotech) รวมทั้งเรื่อง GMO ซึ่งไม่จำกัดเฉพาะประเด็นที่คณะกรรมการ DSB กำหนด โดยกระบวนการหารือดังกล่าวยังไม่สิ้นสุดและดำเนินการอยู่

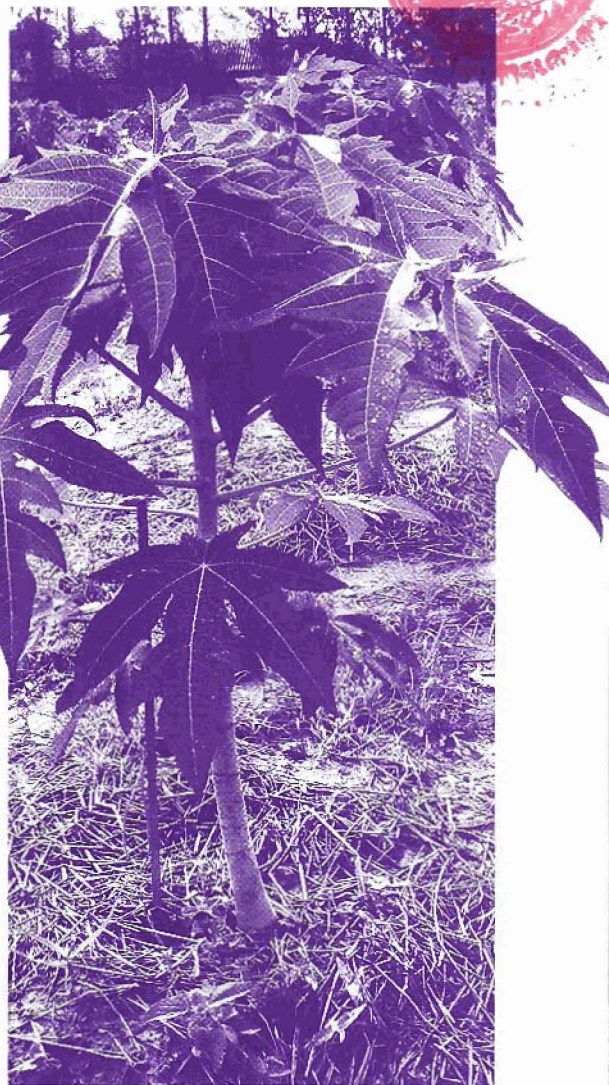

สำหรับกรณีแคนาดา ได้มีการลงนามความตกลงเพื่อการ
 พาทางออกและยุติระงับข้อพิพาทดังกล่าวในปี 2552 และส่วนกรณี
 อาร์เจนตินาในปี 2553 จัดตั้งกลไกการประสานงานและหารือระหว่างกัน
 อย่างสม่ำเสมอ (regular dialogue) เช่น จัดการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยน
 ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นเทคโนโลยีชีวภาพที่ใช้ในการเกษตร
 ระหว่างสองประเทศ กลไกการติดตามผลการยื่นขอ
 อนุญาตสินค้า GMO ของทั้งสองประเทศ แต่สหรัฐอเมริกา
 จนถึงปัจจุบันยังไม่มีข้อยุติและไม่มีการลงนามในความ
 ตกลงระงับข้อพิพาทในลักษณะดังกล่าวระหว่าง
 สหภาพยุโรปกับสหรัฐอเมริกาแต่อย่างใด คณะกรรมาธิการยุโรป
 หวังว่าสหรัฐอเมริกาจะตกลงจัดตั้งกลไกการประสานงาน และ
 หารือเกี่ยวกับประเด็นเทคโนโลยีชีวภาพและ GMO กับ
 สหภาพยุโรป เช่นเดียวกับที่สหภาพยุโรปจัดทำกับคู่กรณีอื่น
 คาดว่าสหรัฐอเมริกาจะใช้ประเด็นที่ติดค้างเกี่ยวกับข้อพิพาทใน WTO
 ดังกล่าวเป็นประเด็นต่อรองในเวทีการเจรจาหารือกันในหลายเวทีเพื่อ
 กดดันให้สหภาพยุโรปเปิดตลาดสินค้า GMO ให้สหรัฐฯ ตอบสนอง
 แรงกดดันจากอุตสาหกรรมและบริษัทเทคโนโลยีชีวภาพของสหรัฐอเมริกา
 เช่น Monsanto DuPont Dow Chemical เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่เดือนเมษายน 2547 เป็นต้นมา สหภาพยุโรป
 ได้เริ่มทยอยอนุญาตการนำเข้าพืช GM อีกครั้ง หลังจากที่เคยระงับการ
 นำเข้าเป็นการชั่วคราวตั้งแต่ปี 2541 โดยพืชส่วนใหญ่ที่อนุญาตเป็นพืช
 ที่ใช้เป็นอาหาร สัตว์ซึ่งได้รับการประเมินความเสี่ยงจากหน่วยงานความ
 ปลอดภัยด้านอาหารประจำสหภาพยุโรป (EFSA) แล้วว่าไม่เป็นภัยต่อ
 สุขภาพมนุษย์ สัตว์ และสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันคณะกรรมาธิการยุโรปอนุญาต
 สินค้า GMO รวม 55 รายการ เช่น ถั่วเหลือง พืชน้ำมัน Rapeseed
 ฝ้าย และข้าวโพด เป็นต้น

อย่างไรก็ดีที่ผ่านมาสินค้า GM ยังคงไม่ได้รับการยอมรับจาก
 ผู้บริโภคและกลุ่มผู้พิทักษ์สิ่งแวดล้อมในสหภาพยุโรปมากนัก แม้ว่า
 คณะกรรมาธิการยุโรปจะได้ออกมายืนยันว่า พืช GM ทุกรายการที่
 สหภาพยุโรปอนุญาตให้นำเข้าและนำมาเพาะปลูกในสหภาพยุโรปอย่าง
 ถูกต้องตามกฎหมายมีความปลอดภัยแล้วก็ตาม มีประเทศสมาชิกหลัก ๆ
 ที่ไม่เห็นด้วย ได้แก่ ฝรั่งเศส เยอรมนี เบลเยียม สหราชอาณาจักร สเปน
 ไอร์แลนด์ ไชปรัส บัลแกเรีย สโลวาเกีย และโครเอเชีย โดยไม่เห็นด้วยกับ
 การที่สหภาพยุโรปจะอนุญาตให้มีการปลูกพืช GM ในประเทศของตนและ
 ต่อต้านไม่ให้ปลูกพืช GM ที่สหภาพยุโรปอนุญาตให้ปลูกได้แล้ว สร้างความ
 ไม่พอใจแก่คณะกรรมาธิการยุโรปเป็นอย่างมาก เนื่องจากสหภาพยุโรป
 อนุญาตให้ปลูกพืชดังกล่าวอย่างเป็นทางการไปแล้ว

ไม่อาจกล่าวได้ว่าประเด็นดังกล่าวกดดันให้สหภาพยุโรปต้อง
 ออกประกาศกฎระเบียบ Directive (EU) 2015/412 of the European
 Parliament and of the Council of 11 March 2015 amending
 Directive 2001/18/EC as regards the possibility for the Member
 States to restrict or prohibit the cultivation of genetically
 modified organisms (GMOs) in their territory ใน EU Official Journal

●● สินค้า GM ยังคงไม่ได้รับการ
 ยอมรับจากผู้บริโภคและกลุ่มผู้พิทักษ์
 สิ่งแวดล้อมในสหภาพยุโรปมากนัก
 แม้ว่าคณะกรรมาธิการยุโรปจะได้ออกมา
 ยืนยันว่า พืช GM ทุกรายการที่สหภาพ
 ยุโรปอนุญาตให้นำเข้าและนำมาเพาะปลูก
 ในสหภาพยุโรปอย่างถูกต้องตาม
 กฎหมายที่มีความปลอดภัยแล้วก็ตาม ●●

●● โดยไม่เห็นด้วยกับการที่สหภาพ
 ยุโรปจะอนุญาตให้มีการปลูกพืช GM
 ในประเทศของตนและต่อต้านไม่ให้
 ปลูกพืช GM ที่สหภาพยุโรปอนุญาต
 ให้ปลูกได้แล้ว สร้างความไม่พอใจแก่
 คณะกรรมาธิการยุโรปเป็นอย่างมาก
 เนื่องจากสหภาพยุโรปอนุญาตให้ปลูก
 พืชดังกล่าวอย่างเป็นทางการไปแล้ว ●●

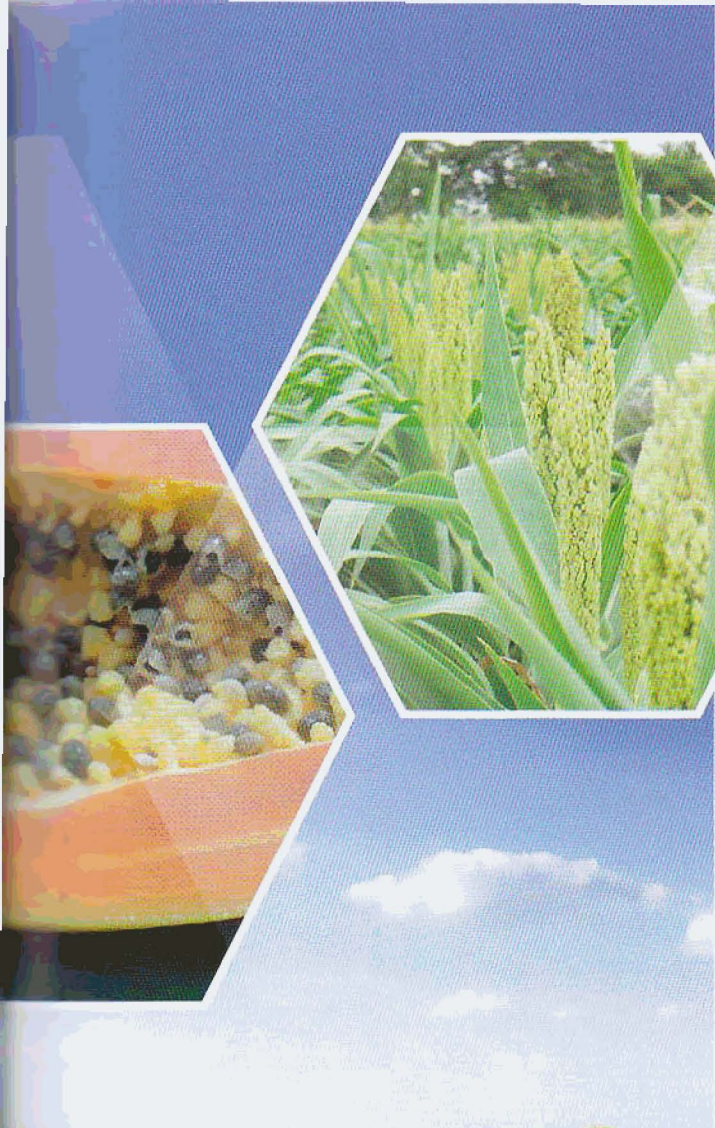

L68/1 เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2558 ซึ่งเป็นการให้อำนาจแก่ประเทศสมาชิกที่จะสามารถเลือกอนุญาตให้มีการปลูกหรือห้ามปลูกพืชที่มีการดัดแปลงทางพันธุกรรม (genetically modified organisms: GMOs) ในประเทศของตนได้

กฎระเบียบนี้ครอบคลุมเมล็ดพืช (seeds) และวัสดุเพื่อขยายพันธุ์พืช (plant-propagating material) ที่มีการดัดแปลงทางพันธุกรรม (genetically modified organisms: GMOs) และได้รับอนุญาตให้สามารถเพาะปลูกในสหภาพยุโรปได้ เพราะผ่านการประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับพืชหรือผลเสียที่มีต่อสิ่งมีชีวิตมนุษย์ และสิ่งแวดล้อมทั้งในระยะสั้นและระยะยาวแล้ว ตามข้อกำหนดของ Directive 2001/18/EC ซึ่งจะต้องมีการประเมินความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอโดยใช้วิธีการวิจัยและพื้นฐานข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่เป็นปัจจุบัน (อาทิ พื้นที่เพาะปลูก เงื่อนไขเฉพาะสำหรับพืช GM ที่ผลิตสารกำจัดแมลงและที่ทนต่อสารกำจัดวัชพืช)

Directive 2002/53/EC และ Directive 2002/55/EC เปิดทางเลือกให้ประเทศสมาชิกสามารถห้าม (prohibit) ไม่ให้มีการปลูกพืช GM ชนิดใดชนิดหนึ่งในพื้นที่ส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดของประเทศตนได้ โดยอาจใช้เหตุผลใดๆ ก็ได้ที่ชัดเจน หรือสามารถกำหนดเงื่อนไขเป็นการเฉพาะหากอนุญาตให้มีการปลูกพืช GM นั้นในพื้นที่ประเทศของตนก็ได้ แต่ประเทศสมาชิกไม่สามารถห้าม จำกัด หรือกักกันการวางจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ GM

ที่ EU อนุญาตว่าปลอดภัยต่อการเพาะปลูกแล้ว นอกจากจะได้รับการยกเว้นภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด โดยกฎหมายสหภาพ (Union law) เนื่องจาก สหภาพยุโรปตระหนักดีว่าการอนุญาตให้ปลูกพืช GM ในแต่ละประเทศสมาชิกมีผลกระทบ โดยตรงต่อพื้นดิน โครงสร้างเกษตรกรรม ท้องถิ่น การปกป้องและรักษาแหล่งที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิต ระบบนิเวศ และภูมิทัศน์ของประเทศสมาชิคนั้น ๆ โดยตรง ตลอดจน มาตรา 2 (2) ของ Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU) ระบุว่า ประเทศสมาชิกสามารถออกกฎเพื่อกำจัดหรือห้ามการปลูกพืช GM ในพื้นที่ของตนได้แม้ว่าพืชดังกล่าวจะได้รับการ อนุญาตจากสหภาพยุโรปให้สามารถเพาะปลูกในสหภาพยุโรป ได้ก็ตาม ทั้งนี้ ประเทศสมาชิกจะต้องไม่ใช่ข้อผ่อนปรนนี้ เป็นเครื่องมือขัดขวางกระบวนการอนุญาตพืช GM ที่ผ่านการประเมินความเสี่ยงว่าปลอดภัยจาก EFSA แล้วในอดีต ประเทศสมาชิกที่จำกัดหรือห้ามการเพาะปลูกพืช GM ที่ผ่านการอนุญาตในระดับสหภาพแล้วใช้เหตุผลข้ออ้าง โดยอาศัยมาตรา 23 ของ Directive 2001/18/EC และมาตรา 34 ของ Regulation (EC) No 1829/2003 ซึ่งเป็นมาตรการฉุกเฉินด้านความปลอดภัยเพื่อปกป้อง ผู้บริโภคของประเทศตน โดยมีการส่งมอบข้อมูลเพิ่มเติม ใหม่ ๆ หลังจากผลการประเมินความเสี่ยงของ EFSA สิ้นสุดลงแล้ว และบางประเทศสมาชิกก็ใช้อำนาจมาตรา 114 ย่อน้ำ 5 และ 6 ของ Treaty on the Functioning of the European Union ที่เรียกร้องให้มีการส่งมอบ หลักฐานใหม่ ๆ ทางวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับ สิ่งแวดล้อมหรือสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เกษตรกรรมที่ เกษตรกรใช้งานอยู่

สหภาพยุโรปรู้ดีว่าการอนุญาตให้เพาะปลูกพืช GM ในแต่ละประเทศสมาชิกไม่ได้เชื่อมโยงแต่เฉพาะ ความปลอดภัยของพืช GM ที่มีต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม เท่านั้น ดังนั้นสหภาพยุโรปจึงเห็นควรอนุญาตให้ประเทศ สมาชิกมีอำนาจในการตัดสินใจที่จะปลูกหรือไม่ปลูกพืช GM ที่ได้รับการอนุญาตในระดับสหภาพแล้วได้ เพื่อ เป็นการกระตุ้นกระบวนการอนุญาตพืช GM ในสหภาพยุโรป (ลดการขัดแย้ง) และเป็นทางเลือกแก่ผู้บริโภค เกษตรกร และผู้ประกอบการ สร้างความคล่องตัวทางการค้าของ ตลาดภายในแต่ละประเทศสมาชิกเองสำหรับประเทศ สมาชิกที่เลือกที่จะปลูกพืช GM ในประเทศของตน ต้อง ปฏิบัติตามเงื่อนไขเพื่อป้องกันการปนเปื้อนระหว่างพืช GM และพืชปกติ ทั้งในประเทศของตนและการข้ามเขต

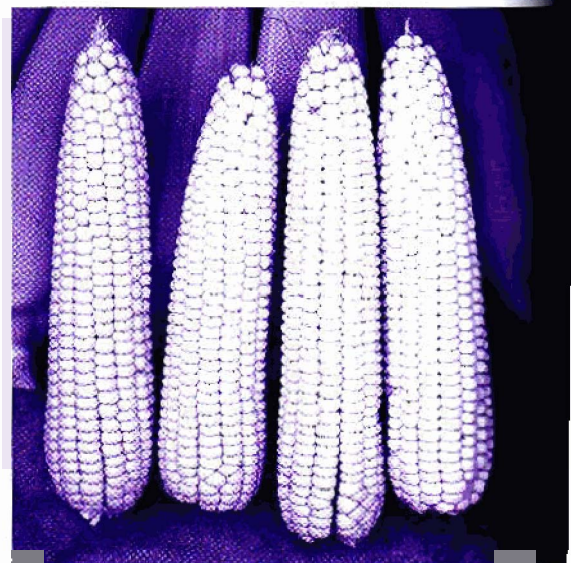
ไปยังประเทศสมาชิกที่เป็นเพื่อนบ้านใกล้เคียงตามเงื่อนไข Directive 2001/18/EC และจะต้องติดฉลากสินค้าพืช GM ให้ข้อมูลที่โปร่งใสแก่ผู้บริโภคทราบด้วย ตาม Regulation (EC) No 1829/2003 และ Regulation (EC) No 1830/2003 อย่างไรก็ตาม ประเทศสมาชิกที่เคยห้ามการปลูกพืช GM ชนิดใดชนิดหนึ่ง สามารถเปลี่ยนใจที่จะให้ปลูกพืชดังกล่าวในภายหลังได้ แต่ต้องแจ้งให้คณะกรรมการยุโรปทราบ

รายละเอียดของการแก้ไขในกฎระเบียบ Directive 2001/18/EC ประกอบด้วย มาตรา 26a ให้เพิ่มข้อความ “1a ตั้งแต่ วันที่ 3 เมษายน 2560 ประเทศสมาชิกที่มีการปลูกพืช GM จะต้องปรับใช้ มาตรการควบคุมในพื้นที่เขตชายแดนของประเทศตน เพื่อหลีกเลี่ยงการปนเปื้อนข้ามเขตแดนไปยังประเทศสมาชิกเพื่อนบ้าน ที่ห้ามไม่ให้มีการปลูกพืช GM ยกเว้นมาตรการควบคุมดังกล่าว จะไม่มีความจำเป็นเนื่องด้วยเหตุผล ทางภูมิศาสตร์ (อาทิ ในกรณี ที่ปลูกพืช GM บนยอดเขาซึ่งอยู่ห่างไกล ไม่มีพื้นที่เพาะปลูกอื่น รอบข้าง) ซึ่ง CA จะต้องแจ้งให้คณะกรรมการยุโรปทราบด้วย” และมาตรา 26b ให้เพิ่มข้อความการเพาะปลูก : (1) ในระหว่าง กระบวนการอนุญาตปลูกพืช GM หรือในระหว่างการขอต่ออายุ การอนุญาตปลูกพืช GM ชนิดใดชนิดหนึ่ง ประเทศสมาชิกสามารถ ที่จะขอแก้ไขเขตพื้นที่เพาะปลูกเพื่อไม่ให้พื้นที่ทั้งหมดหรือบางส่วน ได้รับการยกเว้นจากการปลูกพืช GM ดังกล่าว โดยต้องกระทำ อย่างช้าภายใน 45 วัน หลังจากวันที่ EU แจ้งผลประเมินความเสี่ยง หรือหลังจากวันที่ได้รับรายงานจาก EFSA แล้ว ซึ่งหลังจากนั้น คณะกรรมการยุโรปจะแจ้งความประสงค์ดังกล่าวให้บริษัท ผู้ยื่นคำร้องและประเทศสมาชิก EU อื่นทราบ และจะนำขึ้นระบบ อิเล็กทรอนิกส์ให้ประชาชนทั่วไปทราบด้วยหลังจากการนำเสนอโดย คณะกรรมการยุโรปนับไปอีก 30 วัน บริษัทผู้ยื่นคำร้องสามารถ ขอแก้ไขหรือยืนยันเขตพื้นที่ที่จะขอให้มีการปลูกพืช GM ดังกล่าว ได้ ซึ่งข้อมูลอาจแตกต่างไปจากที่เคยระบุไว้ในคำร้องแรกเริ่ม (initial application) ได้ทั้งนี้ หากบริษัทผู้ยื่นคำร้องไม่แจ้งยืนยัน ใดๆ คณะกรรมการยุโรปจะแก้ไขเขตพื้นที่เพาะปลูกพืช GM ชนิดนั้นๆ เป็นลายลักษณ์อักษรตามที่อนุญาตภายใต้ Directive (มาตรา 19) นี้ และภายใต้มาตรา 7 และ 19 ของ Regulation (EC) No. 1829/2003 ตามที่มีการเสนอแต่แรก

ในกรณีที่มีการขอแก้ไขพื้นที่เพาะปลูกที่กล่าวข้างต้น ซึ่งจะต้องมีการอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรหรือในบางกรณีต้อง ส่งเรื่องไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณา สามารถขยายเวลาต่อได้ เพียงหนึ่งครั้งเป็นเวลา 15 วัน ไม่ว่าจะมียกประเทศสมาชิกที่ยื่นเรื่อง ขอแก้ไขด้วยก็ตามสำหรับกรณีที่ไม่มีการขอแก้ไขเขตพื้นที่เพาะปลูก พืช GM หรือเมื่อบริษัทผู้ยื่นคำร้อง แจ้งยืนยันเขตพื้นที่เพาะปลูก ตามที่เคยแจ้งความประสงค์ไว้ ประเทศสมาชิกสามารถออก มาตรการจำกัด หรือห้ามการเพาะปลูกพืช GM ที่ได้รับการอนุญาต ในระดับสหภาพยุโรปแล้ว ตาม part C ของกฎระเบียบนี้ หรือ

Regulation (EC) No 1829/2003 ในพื้นที่ทั้งหมด หรือบางส่วนของประเทศของตนได้ภายใต้เงื่อนไข ของกฎหมายสหภาพ (Union law) กล่าวคือ ต้อง มีเหตุมีผล มีความสมควรแก่เหตุ (proportionality) ไม่เลือกปฏิบัติ และตั้งอยู่บนเหตุผล ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์เพื่อนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมแผนของ เมืองและประเทศการใช้ที่ดินผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคมหลีกเลี่ยงการปนเปื้อนของ GMO ในสินค้า อื่นๆ (โดยไม่ขัดแย้งกับมาตรา 26b) วัตถุประสงค์เพื่อบ นโยบายด้านการเกษตรและนโยบายสาธารณะโดย ประเทศสมาชิกสามารถอ้างใช้เหตุผลใดเหตุผลหนึ่ง หรือหลายเหตุผลรวมกันได้ ยกเว้นเหตุผลด้าน “นโยบายสาธารณะ” จะไม่สามารถหยิบยกมาเป็น เหตุผลเดียวได้ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของแต่ละ ประเทศสมาชิก (ที่จะมีผลกระทบต่อเขตหรือพื้นที่ นั้นๆ) และจะต้องไม่ขัดแย้งกับการประเมินความ เสี่ยงตามกฎระเบียบนี้หรือตาม Regulation (EC) No 1829/2003

ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปที่ต้องการจะ แก้ไขเขตพื้นที่เพาะปลูกพืช GM ตามที่กล่าวในข้อ 1 ต้องส่งมอบข้อเสนอและเหตุผลให้คณะกรรมการ ยุโรปทราบก่อนที่กระบวนการอนุญาตให้ปลูกพืช GM จะสิ้นสุดลง ซึ่งในระหว่างนี้นับไปอีก 75 วัน ประเทศ สมาชิกที่ยื่นข้อเสนอจะต้องรอให้มีการปรับ มาตรการห้ามปลูกพืชดังกล่าวก่อน รวมถึงต้องคล ี่เผาระวังไม่ให้บริษัทผู้ยื่นคำร้องทำการปลูกพืช GM ไปก่อน และรอฟังความคิดเห็นจากคณะกรรมการ ยุโรปในเรื่องนี้ด้วย หากพ้น 75 วันไปแล้ว ประเทศ สมาชิกจึงสามารถออกมาตรการห้ามปลูกพืช GM ใน ประเทศของตนได้โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่สหภาพยุโรป

อนุญาตให้ปลูกพืชชนิดดังกล่าวไปจนถึงวันที่สิ้นสุดการอนุญาต (ทั้งนี้ประเทศสมาชิกจะต้องแจ้งเวียนการปรับใช้มาตรการดังกล่าวให้คณะกรรมการอาหารยุโรป ประเทศสมาชิกอื่นๆ และบริษัทผู้ยื่นคำร้องทราบด้วย) สำหรับประเทศสมาชิกที่เคยห้ามปลูกพืช GM ชนิดใดชนิดหนึ่งสามารถเปลี่ยนใจอนุญาตให้ปลูกพืชดังกล่าวในภายหลังได้ โดยต้องแจ้งหน่วยงานรับผิดชอบหลักของประเทศตนหรือคณะกรรมการอาหารยุโรปทราบเพื่อขอแก้ไขเขตพื้นที่เพาะปลูกพืช GM นั้นๆ

การแก้ไขเขตพื้นที่เพาะปลูกพืช GM: สำหรับพืช GM ที่ได้รับการอนุญาตภายใต้ Directive 2001/18/EC หน่วยงานรับผิดชอบหลักที่เป็นผู้อนุญาตการแก้ไขเขตพื้นที่เพาะปลูกพืช GM จะต้องแจ้งเรื่องดังกล่าวให้คณะกรรมการอาหารยุโรป ประเทศสมาชิกอื่นๆ และบริษัทผู้ยื่นคำร้องทราบหลังจากได้ดำเนินเรื่องดังกล่าวไปแล้ว ส่วนพืช GM ที่ได้รับการอนุญาตภายใต้ Regulation (EC) No 1829/2003 คณะกรรมการอาหารยุโรปจะปรับแก้ไขผลการอนุญาตดังกล่าว โดยไม่ต้องปรับใช้มาตรา 25 ย่อหน้าที่ 2 ของ Regulation (EC) No 1829/2003 โดยคณะกรรมการอาหารยุโรปจะแจ้งให้ประเทศสมาชิกอื่นๆ และบริษัทผู้ยื่นคำร้องทราบด้วย ในกรณีที่ประเทศสมาชิกต้องการที่จะขอยกเลิกมาตรการในข้อ 3 และ 5

(มาตรการห้ามปลูกและการขอแก้ไขพื้นที่เขตเพาะปลูกพืช GM) จะต้องรีบแจ้งคณะกรรมการอาหารยุโรปทราบโดยไม่มีรอช้า โดยมาตรการที่กำหนดขึ้นนี้จะต้องไม่กระทบต่อการเคลื่อนย้ายพืช GM ที่สหภาพยุโรปอนุญาตแล้ว ไม่ว่าจะเป็นส่วนหรือส่วนประกอบของสินค้าก็ตาม

สำหรับมาตรา 26c ให้เพิ่มความมาตรการเปลี่ยนผ่าน : ตั้งแต่วันที่ 2 เมษายน – วันที่ 3 ตุลาคม 2558 ประเทศสมาชิกสามารถขอแก้ไขเขตพื้นที่เพาะปลูกพืช GM ที่เคยได้รับการอนุญาตในระดับ EU ก่อนวันที่ 2 เมษายน 2558 แล้วได้ภายใต้ Directive 2001/18/EC และ Regulation (EC) No 1829/2003 โดยคณะกรรมการอาหารยุโรปจะแจ้งความประสงค์ ดังกล่าวให้บริษัทพืช GM และประเทศสมาชิกอื่นๆ ทราบโดยไม่มีรอช้า ในกรณีที่คำขอให้แก้ไขเขตพื้นที่เพาะปลูกพืช GM ยังอยู่ในระหว่างรอการอนุญาต และบริษัทพืช GM ผู้ยื่นคำร้องยังไม่ได้ยืนยันเขตพื้นที่เพาะปลูกพืช GM ตามที่ระบุไว้ในคำร้องครั้งแรกภายใน 30 วัน หลังจากวันที่สหภาพยุโรปแจ้งเรื่องให้ทราบสหภาพฯ จะทำการแก้ไขเขตพื้นที่เพาะปลูกให้เป็นไปตามคำขอครั้งแรกนั้นสำหรับพืช GM ได้รับการอนุญาตให้ปลูกได้แล้ว แต่บริษัทพืช GM ผู้ยื่นคำร้องยังไม่ได้แจ้งยืนยันเขตพื้นที่เพาะปลูกพืชดังกล่าวภายใน 30 วันหลังจากนั้น สหภาพยุโรปจะแก้ไขเขตพื้นที่เพาะปลูกตามที่ผู้ร้องขอ และในกรณีที่ไม่มีผู้ใดขอแก้ไขเขตพื้นที่เพาะปลูกพืช GM จะให้การอนุญาตในลักษณะ “mutatis mutandis” (ภาษาละตินแปลเป็นภาษาอังกฤษว่า “the necessary changes having been made”)

ทั้งนี้ กฎระเบียบนี้ต้องไม่ขัดแย้งกับการเพาะปลูกเมล็ดพืชและวัสดุเพื่อขยายพันธุ์พืชที่มีการดัดแปลงทางพันธุกรรมที่ได้รับอนุญาตให้สามารถเพาะปลูกในสหภาพยุโรปได้แล้วก่อนที่จะมีการจำกัดหรือห้ามการเพาะปลูกในประเทศสมาชิกใดประเทศหนึ่ง และมาตรการภายใต้กฎระเบียบนี้จะไม่กระทบต่อการเคลื่อนย้ายพืช GM ที่ได้รับการอนุญาตแล้ว ทั้งในรูปของสินค้า GM หรือส่วนประกอบของสินค้า GM นั้น โดยคณะกรรมการอาหารยุโรปจะนำเสนอต่อรัฐสภายุโรปและสภามนตรียุโรปเกี่ยวกับการใช้สิทธิของประเทศสมาชิกตามกฎระเบียบใหม่นี้ รวมถึงประสิทธิภาพของการดำเนินการในการจำกัดหรือห้ามปลูกพืช GM ในพื้นที่ทั้งประเทศหรือบางส่วน ตลอดจนความคล่องตัวของห่วงโซ่อุปทานของตลาดภายใน (internal market) รวมถึงรายงานผลการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการปลูกพืช GM (ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม) อย่างช้าภายในวันที่ 3 เมษายน 2562 ตลอดจนคณะกรรมการอาหารยุโรปจะปรับแก้ภาคผนวก (Annexes) ของ Directive 2001/18/EC ให้เป็นปัจจุบัน ตามมาตรา 27 เพื่อปรับปรุง Guidance

ฉบับปี ค.ศ. 2010 ว่าด้วยการประเมินความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมของพืช GM อย่างซ้ำภายในวันที่ 3 เมษายน 2560

ย้อนกลับมายังประเทศไทย นโยบายเกี่ยวกับ GMOs มีทั้งฝ่ายที่คัดค้านและฝ่ายที่สนับสนุนพืช GMOs ที่เข้ามาทดลองปลูกในประเทศไทยชนิดแรกคือ ผีเสื้อ BT ในปี 2544 แต่เกิดปัญหาการปนเปื้อนและหลุดลอดออกมาจากแปลงทดลอง จนคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2544 ให้ยุติการทดสอบภาคสนามในระดับไร่นาของพืช GMOs เป็นการชั่วคราว ต่อมาในปี 2547 พบปัญหาของมะละกอที่ผ่านการตัดแต่งสารพันธุกรรมปนเปื้อนออกมาเช่นกัน และในปี 2550 เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2550 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเร่งรัดการดำเนินการร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพของเทคโนโลยีสมัยใหม่ พ.ศ. ... ให้มีผลบังคับใช้โดยเร็ว โดยในระหว่างนี้ยังคงห้ามปลูกพืช GMOs ในแปลงเปิด แต่ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เตรียมความพร้อมในการขยายการทดลองวิจัยไปสู่ระดับแปลงทดลองของทางราชการ โดยให้ระบุพื้นที่และชนิดของพืชให้ชัดเจน รวมทั้งจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพให้สาธารณะได้รับทราบและมีส่วนร่วมในการให้ความเห็น นอกจากนี้พืช GMOs ยังถูกประกาศให้เป็นสิ่งต้องห้ามตามพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยสามารถนำเข้ามาได้เฉพาะเพื่อการวิจัยเท่านั้น ยกเว้นแต่ถั่วเหลืองและข้าวโพดที่ใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตอาหารสัตว์หรืออาหารสำหรับมนุษย์ หรือเพื่อใช้

ในการอุตสาหกรรมเท่านั้น ซึ่งต้องมีใบรับรอง GMOs แสดง ณ ด้านนำเข้าด้วย

ยุคสมัยคืนความสุขให้ประชาชน ร่างพระราชบัญญัติความปลอดภัยทางชีวภาพ พ.ศ. ... ได้ถูกนำมาปิดฝุ่นใหม่ ท่ามกลางกระแสสองกระแสที่ยังคงต่อสู้กันอย่างรุนแรง เช่นเดียวกับสหภาพยุโรปกับสหรัฐอเมริกา หากเรานำตัวเองออกมาจากกระแสดังกล่าวแล้วมองย้อนกลับเข้าไปจะเห็นว่า GMOs เป็นเพียงเทคโนโลยีที่มนุษย์พัฒนาขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและหลากหลาย จนเทคโนโลยีเดิมๆ ไม่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ ขอให้ท่านผู้อ่านลองนึกถึงโทรศัพท์มือถือแบบเดิม ๆ ที่ใช้เพียงโทรเข้าและโทรออกกับโทรศัพท์มือถือปัจจุบันที่เป็นได้ทุกอย่างเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับมนุษย์ จะดีกว่ากันหรือไม่ถ้าเราจะไม่ปิดกั้นตัวเอง แต่เร่งเรียนรู้และศึกษาแนวคิดและวิธีการของยักษ์ใหญ่-ยักษ์เล็กทั้งสองชาติให้ลึกซึ้ง แล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยในทุกฝ่ายต่างก็ชอบอ้างเสมอว่าเพื่อประเทศไทยอันเป็นที่รักยิ่งของเรารหรือท่านผู้อ่านคิดเห็นเช่นไร

(ขอบคุณ : www.thaifita.com www.thai-eroupe.net สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศประจำสหภาพยุโรป/ข้อมูล)

พบกับใหม่ฉบับหน้าสวัสดิ์ครับ..... อังคนา

กองบรรณาธิการจดหมายข่าวมูลนิธิเกษตรกรรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
E-mail: asuwannakoot@hotmail.com

รู้จักกองทุนคุ้มครอง พืชพันธุ์พืช

ปรีสีกอ

ปรีสีชู

กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช เป็นกองทุนหมุนเวียน จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 มาตรา 54 เพื่อเป็นทุนใช้ช่วยเหลื และอุดหนุนกิจการที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืช อยู่ภายใต้การบริหารงานของ คณะกรรมการกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช ที่มีปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์เป็นประธาน บุคคลอื่นที่คณะกรรมการ คุ้มครองพันธุ์พืชแต่งตั้งไม่เกิน 7 คน เป็นกรรมการ และมีอธิบดีกรมวิชาการเกษตร เป็นกรรมการ และเลขานุการ

คำสั่งพท์ที่เกี่งองักมวงแองทุม คุ้มครองพันธุ์พืช

ชุมชน ตามความหมายของ พระราชบัญญัติ คุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 หมายถึง ชุมชนที่ ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 โดยบุคคลที่ขอขึ้นทะเบียนชุมชนต้องบรรลุ นิติภาวะแล้ว ตั้งถิ่นฐานและสืบทอดระบบวัฒนธรรมร่วมกัน มาโดยต่อเนื่องไม่น้อยกว่าสิบปี และเป็นผู้ร่วมกันอนุรักษ์ หรือ

พัฒนาพันธุ์พืชที่เข้าลักษณะที่กำหนดไว้ตามมาตรา 43 คือ เป็นพันธุ์พืชที่มีอยู่เฉพาะในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งภายในราชอาณาจักรเท่านั้น และไม่เคยจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่

พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น หมายความว่า พันธุ์พืชที่มีอยู่เฉพาะในชุมชนใดชุมชนหนึ่งภายในราชอาณาจักรและไม่เคยจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่ ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายความว่า เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยาที่เป็นแหล่งที่นำพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปมาใช้ประโยชน์

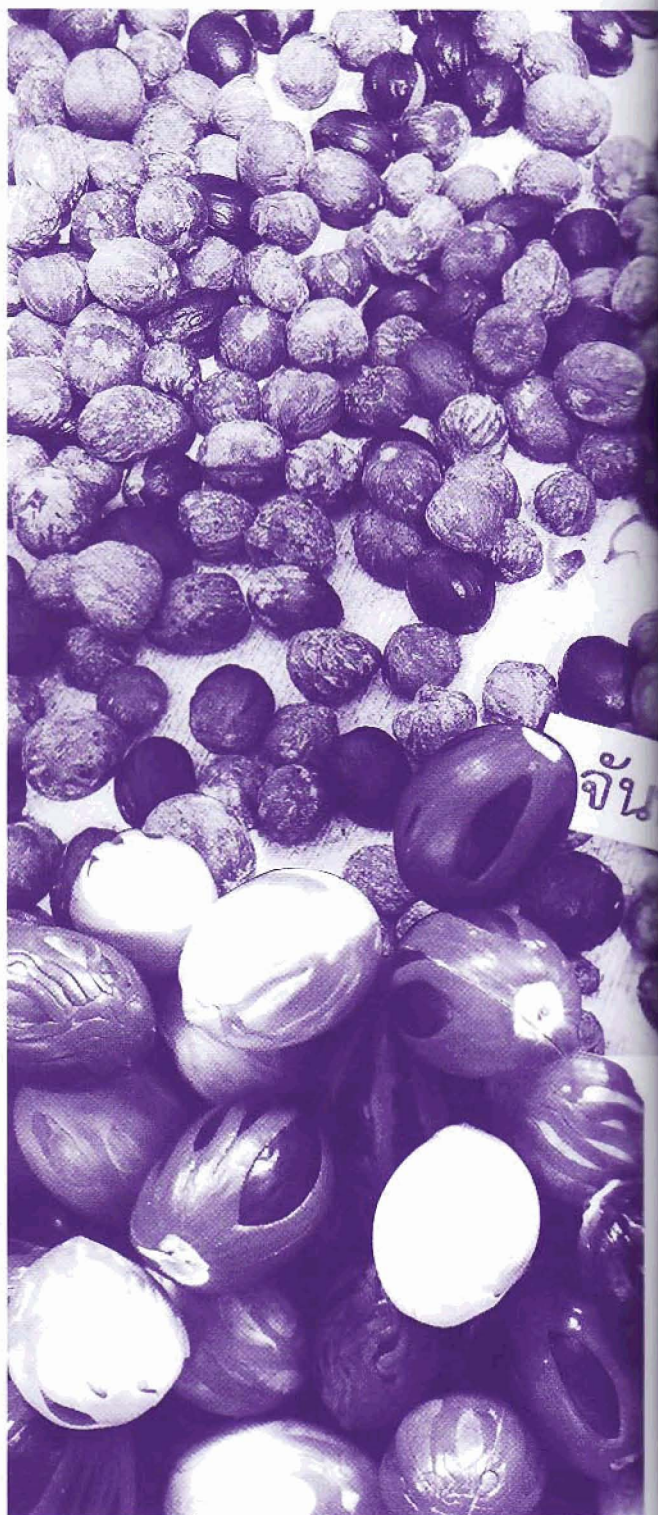
ชุมชนจะได้รับการจดทะเบียนก็ต่อเมื่อมีพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นในชุมชนนั้น โดยตั้งตัวแทนยื่นคำขอเป็นหนังสือ ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ เมื่อชุมชนได้รับการขึ้นทะเบียนแล้ว ชุมชนสามารถเป็นเจ้าของพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นได้ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์ ยื่นคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ กรมวิชาการเกษตร หรือสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อเสนอให้คณะกรรมการพิจารณายื่นจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นได้ มีสัญชาติไทย บรรลุนิติภาวะตั้งถิ่นฐานและสืบทอดระบอบวัฒนธรรมร่วมกันในพื้นที่ดังกล่าวโดยต่อเนื่องมาไม่น้อยกว่าสิบปี และเป็นผู้ร่วมกันอนุรักษ์หรือพัฒนาพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นที่ประสงค์จะจดทะเบียนตามมาตรา 45

วัตถุประสงค์ของกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช ดีต่ออะไร

เพื่อช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการของชุมชนที่มีกิจกรรม การอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืช ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เพื่ออุดหนุนการอนุรักษ์ การวิจัยและการพัฒนาพันธุ์พืชของชุมชน และเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน

ภารกิจของกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืชทำอะ ไรบ้าง

บริหารงานกองทุนและควบคุมการใช้เงินกองทุน คุ้มครองพันธุ์พืชให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่เสนอแนวทาง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และลำดับความสำคัญของการใช้จ่ายเงินกองทุนตาม วัตถุประสงค์ กำหนดระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการ ขอบจัดสรร ขอเงินช่วยเหลือหรือขอเงินอุดหนุนจากกองทุน

รวมถึงเผยแพร่แนวทางการดำเนินงานของกองทุนเพื่อให้ชุมชนมีความรู้ด้านการอนุรักษ์และวางแผนทรัพยากรของชาติตลอดจนการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น

เงินกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืชได้มาจากไหน

ได้จากเงินรายได้จากข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ ตามมาตรา 52 เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการจดทะเบียน คุ้มครองพันธุ์พืช เงินอุดหนุนจากรัฐบาล เงินหรือทรัพย์สิน ที่มีผู้ทูลให้ ดอกผลและผลประโยชน์อื่นใดที่เกิดจาก กองทุน

ผู้มีสิทธิได้รับจัดสรรเงินกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช คือ

1. ผู้อนุรักษ์หรือพัฒนาพันธุ์พืช (ร้อยละยี่สิบ)
2. ชุมชน (ร้อยละหกสิบ)
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์ที่เป็นผู้ทำนิติกรรม (ร้อยละยี่สิบ)

ทั้งนี้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ปีบัญชี 2557 กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืชจัดอบรมให้ความรู้ด้านกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช และแนวทางการดำเนินงานของกองทุนให้กับชุมชน 3 ชุมชนในเขตจังหวัดเพชรบุรี น่าน และเลย เพื่อให้ชุมชนมีความรู้ด้านการอนุรักษ์และวางแผนทรัพยากรของชาติตลอดจนการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น

นอกจากนี้ สำนักคุ้มครองพันธุ์พืชยังมีการดำเนินงานวิจัยศึกษาข้อมูลลักษณะพฤกษศาสตร์ของพืชพื้นเมือง ที่มีศักยภาพเป็นพืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นโดยศึกษาพฤกษศาสตร์ของพันธุ์ข้าวพื้นเมืองในชุมชน เขตพื้นที่ภาคเหนือ 3 จังหวัด ได้แก่ แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ เชียงราย และศึกษาพฤกษศาสตร์ของพันธุ์พืชพื้นเมืองในชุมชน เขตพื้นที่ภาคใต้ 3 จังหวัด ได้แก่ นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา

พบพันธุ์ข้าวพื้นเมืองใน 3 จังหวัดภาคเหนือ และพืชพื้นเมืองใน 3 จังหวัดภาคใต้ แต่ยังไม่มีความสมบูรณ์เป็นพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นตามกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช

แผนการจัดฝึกอบรมในปี 2558

กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช จัดอบรมให้ความรู้ด้านกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช และแนวทางการดำเนินงานของกองทุนให้กับชุมชนในเขตจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 6 ครั้ง กลุ่มเป้าหมายเป็นเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครั้งละ 30 คน จัดระหว่างวันที่ 20 - 29 กรกฎาคม 2558 ที่ชุมชนตำบลปรางค์ผล ชุมชนตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี และชุมชนตำบลท่าขนุน ชุมชนตำบลชะแล ชุมชนตำบลสหกรณ์นิคม ชุมชนตำบลห้วยเขย่ง อำเภอสังขละบุรี

ผู้ที่สนใจสามารถเข้ารับการฝึกอบรมได้ โดยแจ้งความประสงค์ได้ที่งานกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช ดิโกษากร ชั้น 2 โทรศัพท์/โทรสาร 0-2940-7214 หรือ อีเมล pvpo@doa.in.th

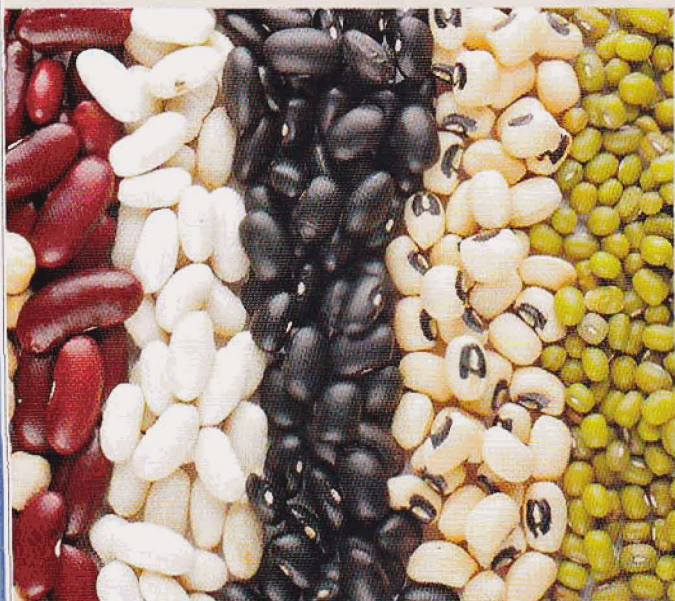
หมายเหตุ เพื่อเป็นการสนับสนุนให้เกิดกระบวนการจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น หากผู้ใดพบพืชที่มีคุณสมบัติตามมาตรา 43 แห่ง พ.ร.บ.คุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 กล่าวคือ เป็นพันธุ์พืชที่มีอยู่เฉพาะในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งภายในราชอาณาจักรเท่านั้น เป็นพันธุ์พืชที่ไม่เคยจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่ และชุมชนร่วมกันอนุรักษ์หรือพัฒนาพันธุ์พืชนั้นขึ้นมา โปรดแจ้งให้สำนักคุ้มครองพันธุ์พืชทราบด้วยจักขอบคุณยิ่ง

ศูนย์ถั่วชุมชน แก้ปัญหาการขาดแคลน เมล็ดพันธุ์พืช **ตระกูลถั่ว**

ภาพจาก : <http://www.traemcneely.com/>

ศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่วชุมชนเป็นนโยบายของกรมส่งเสริมการเกษตร ให้จังหวัดจัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ปัญหาขาดแคลนเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่วพันธุ์ดี (ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ถั่วลิสง) โดยพืชตระกูลถั่วเป็นพืชที่มีความสำคัญต่อความมั่นคง ด้านอาหารของประเทศ เนื่องจากเป็นพืชที่มีความต้องการใช้ในอุตสาหกรรมแปรรูปต่างๆ ภายในประเทศปริมาณมาก แต่การผลิตยังไม่เพียงพอต่อความต้องการต้องนำเข้าจากต่างประเทศซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี ในขณะที่เดียวกันการผลิตภายในประเทศกลับมีการเพาะปลูกลดลง สาเหตุที่สำคัญคือการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ดี อันเนื่องมาจากการปรับโครงสร้างของหน่วยงานราชการ ซึ่งทำให้ปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐไม่สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่วปริมาณมากพอที่จะกระจายไปสู่เกษตรกรทั่วไปได้

เขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด พื้นที่ดูแลรับผิดชอบของ
สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 9 จังหวัดพิษณุโลก มีศูนย์
ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่วชุมชนที่จัดตั้งขึ้นแล้วตามนโยบาย ตั้งแต่ปี
พ.ศ. 2555 ถึงปัจจุบัน จำนวน 40 ศูนย์ จำแนกตามชนิดของถั่ว ได้แก่
ศูนย์ถั่วเหลือง จำนวน 11 ศูนย์ ศูนย์ถั่วเขียว จำนวน 25 ศูนย์ ศูนย์ถั่วลิสง
จำนวน 4 ศูนย์ กระจายตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดต่างๆ ดังนี้

- จังหวัดกำแพงเพชร มีศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลือง 1 ศูนย์
ศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียว 2 ศูนย์
- จังหวัดตาก มีศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลือง 2 ศูนย์ ศูนย์ผลิต
เมล็ดพันธุ์ถั่วเขียว 4 ศูนย์ ศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วลิสง 2 ศูนย์
- จังหวัดนครสวรรค์ มีศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียว 2 ศูนย์
- จังหวัดพิจิตร มีศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียว 2 ศูนย์
- จังหวัดพิษณุโลก มีศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียว 2 ศูนย์
- จังหวัดเพชรบูรณ์ มีศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียว 2 ศูนย์
- จังหวัดสุโขทัย มีศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลือง 2 ศูนย์
ศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียว 2 ศูนย์
- จังหวัดอุดรดิตถ์ มีศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลือง 6 ศูนย์
ศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียว 4 ศูนย์ ศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วลิสง 2 ศูนย์
- จังหวัดอุทัยธานี มีศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียว 5 ศูนย์
ศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่วชุมชน จัดตั้งขึ้นโดยมีแนวความ
คิดสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันผลิตเมล็ดพันธุ์ดีโดยผ่านกระบวนการ
ศูนย์เมล็ดพันธุ์ชุมชน ภายใต้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร
และเชื่อมโยงการผลิตระหว่างแหล่งผลิตฤดูแล้งและฤดูฝน ส่งพันธุ์ให้กัน
เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรมีเมล็ดพันธุ์
คุณภาพดีใช้ในการเพาะปลูกและขยายผลการใช้เมล็ดพันธุ์ดีเข้าสู่ระบบ
การผลิต

●○ ศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์
พืชตระกูลถั่วชุมชน จัดตั้ง
ขึ้นโดยมีแนวความคิด
สนับสนุนให้เกษตรกรรวม
กลุ่มกันผลิตเมล็ดพันธุ์ดี
โดยผ่านกระบวนการศูนย์
เมล็ดพันธุ์ชุมชน ○●

การผลิตเมล็ดพันธุ์เป็นเรื่องที่ต้องใช้ความรู้และทักษะด้านต่างๆ จึงจะสามารถผลิตได้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณลักษณะถูกต้องตรงตามพันธุ์ ที่สุดท้ายที่นักปรับปรุงพันธุ์ได้สร้างไว้ ซึ่งกรมวิชาการเกษตรระบุถึงลักษณะของเมล็ดพันธุ์ที่ดีมีดังนี้

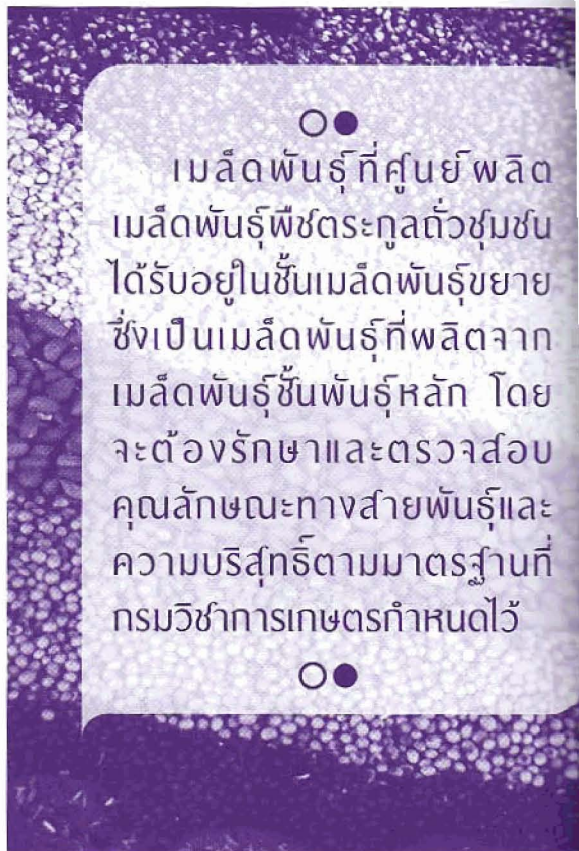
1. ตรงตามพันธุ์เมื่อนำไปปลูกสามารถได้ผลผลิตสูงและคุณภาพดี
2. ความบริสุทธิ์ของพันธุ์สูงไม่มีพันธุ์อื่นปลอมปน ปราศจากโรคและแมลง เมล็ดวัชพืช หรือสิ่งเจือปนอื่นๆ เช่น หิน ดิน ทราย เศษพืช
3. ความงอกดีและมีความแข็งแรงสูงทนทานต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง
4. ความชื้นต่ำ เพื่อช่วยลดอัตราการหายใจของเมล็ดให้ช้าลงและลดการเข้าทำลายของโรค และแมลงในระหว่างการเก็บรักษา

โดยเมล็ดพันธุ์ที่ศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่วชุมชนได้รับอยู่ในชั้นเมล็ดพันธุ์ขยายซึ่งเป็นเมล็ดพันธุ์ที่ผลิตจากเมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์หลัก โดยหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานที่ได้รับการรับรองแล้วโดยจะต้องรักษาและตรวจสอบคุณลักษณะทางสายพันธุ์และความบริสุทธิ์ตามมาตรฐานที่กรมวิชาการเกษตรกำหนดไว้ การผลิตเมล็ดพันธุ์มีการวางแผนจัดทำแปลงขยายพันธุ์ และแผนปฏิบัติงานติดตามแปลงขยายพันธุ์ในช่วงเวลาต่างๆ ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

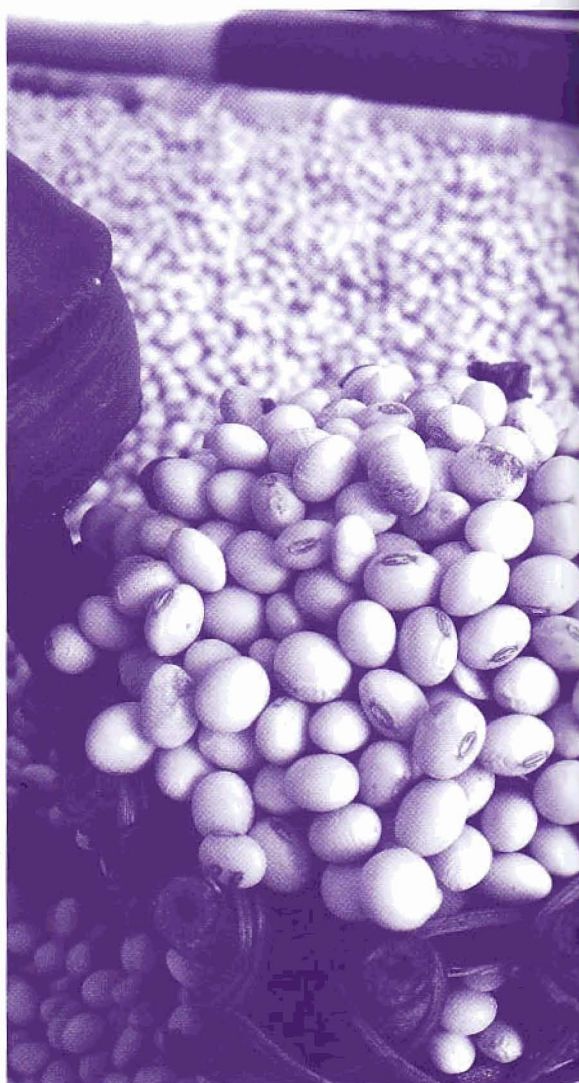
1. การคัดเลือกพื้นที่และเกษตรกร
2. การฝึกอบรมและการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์
3. การจ่ายปัจจัยการผลิตเพื่อจัดทำแปลงขยายพันธุ์
4. การปลูกดูแลรักษา
5. การกำจัดพันธุ์ปนในเวลาที่เหมาะสม
6. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การรวบรวมเมล็ดพันธุ์ และการเก็บรักษา

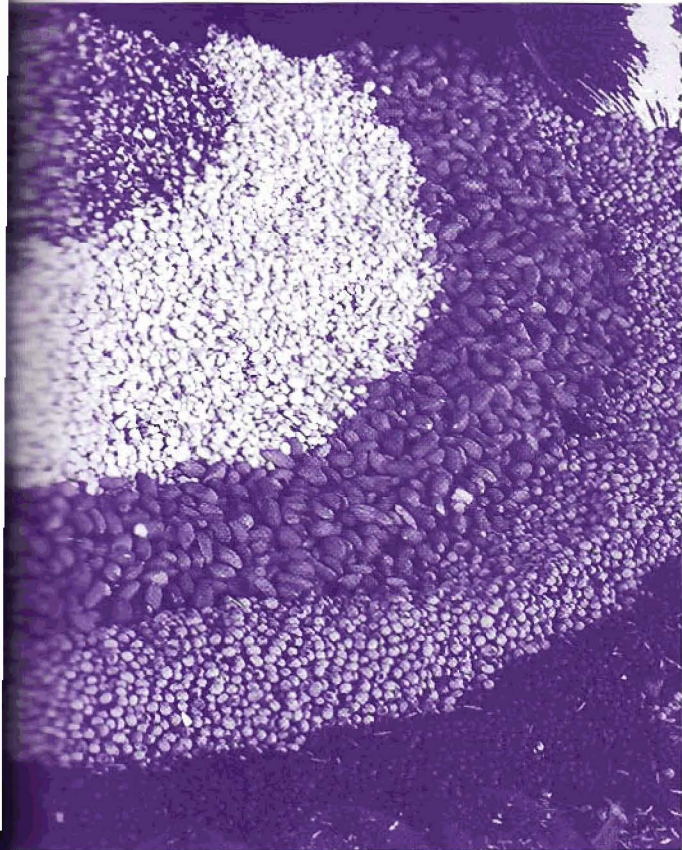
เมล็ดพันธุ์ของศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่วชุมชน

ในขั้นตอนผลิตเมล็ดพันธุ์ของศูนย์ถั่วชุมชนเป็นเรื่องสำคัญมาก ปีงบประมาณ 2558 กรมส่งเสริมการเกษตรสนับสนุนงบประมาณจัดสัมมนาคณะกรรมการศูนย์ถั่วชุมชน เกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์ และมีการให้ความรู้เรื่องการผลิต เมล็ดพันธุ์ ถั่วเหลือง ถั่วเขียว และถั่วลิสง มีวิทยากรจากศูนย์วิจัยและพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืชพิษณุโลก กรมวิชาการเกษตร โดยสำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 9 จังหวัดพิษณุโลก จัดสัมมนาไปแล้วระหว่างวันที่ 19 - 20 มีนาคม 2558 ผลของการสัมมนาและการติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์ถั่วชุมชน พบว่า ยังมีปัญหาในเรื่องการจัดการเมล็ดพันธุ์หลังการเก็บเกี่ยว ซึ่งจะส่งผลต่อการผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วที่มีคุณภาพ สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร

●●
เมล็ดพันธุ์ที่ศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่วชุมชนได้รับอยู่ในชั้นเมล็ดพันธุ์ขยาย ซึ่งเป็นเมล็ดพันธุ์ที่ผลิตจากเมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์หลัก โดยจะต้องรักษาและตรวจสอบคุณลักษณะทางสายพันธุ์และความบริสุทธิ์ตามมาตรฐานที่กรมวิชาการเกษตรกำหนดไว้

ซึ่งสืบเนื่องจากผลการติดตามงานของสำนักส่งเสริมและ
พัฒนาการเกษตรเขตที่ 9 จังหวัดพิษณุโลก พบว่า การกระจาย
เมล็ดพันธุ์ขยายไปสู่สมาชิกศูนย์ถั่วชุมชน มีการดำเนินการ
ได้อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะศูนย์ถั่วชุมชนที่จัดตั้ง ในปี 2555
ที่ควรพัฒนาให้เป็นศูนย์ถั่วชุมชน กระจายชั้นพันธุ์จำหน่าย
(Extension seed) ไปสู่ศูนย์ถั่วชุมชนอื่นที่มีความต้องการด้วย
และในการฝึกอบรมนี้ วิทยากรจากกรมวิชาการเกษตร ให้
ข้อมูลว่า ศูนย์ถั่วชุมชนใดที่ประสงค์ให้ฝ่ายวิชาการเข้าไปดูแล
ด้านคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ชั้นจำหน่าย (Extension seed)
ให้ทำเป็นหนังสือผ่านหน่วยงานแจ้งมาได้

การผลิตเมล็ดพันธุ์จำหน่ายของศูนย์ถั่วชุมชน
ประเด็นสำคัญ คือ แก้ไขปัญหาการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ของ
ชุมชนได้ โดยการพึ่งตัวเองของเกษตรกรในชุมชน ทาง
ราชการสนับสนุนทางด้านวิชาการ การดำเนินงานปฏิบัติได้
ตามขั้นตอนการผลิตเมล็ดพันธุ์จำหน่ายที่กรมวิชาการเกษตร
กำหนดไว้ คือ

1. ต้องใช้เมล็ดพันธุ์ชั้นขยาย
2. พื้นที่ปลูกเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ไม่ควรปลูกถั่วพันธุ์

อื่นมาก่อนในฤดูที่ผ่านมา เพราะอาจมีเมล็ดพันธุ์เดิมที่ตกค้าง
ในแปลงงอกขึ้นมาทำให้เกิดการปนพันธุ์ได้

3. ฤดูกาลผลิตที่เหมาะสม คือ ฤดูแล้ง ช่วงปลาย
เดือนธันวาคมถึงต้นเดือนกุมภาพันธ์ โดยเฉพาะแหล่งที่มี
การให้น้ำจะได้ผลผลิตเมล็ดพันธุ์ที่ดีและมีคุณภาพ สำหรับ
การปลูกในช่วงปลายฤดูฝน ควรปลูกประมาณปลายเดือน
สิงหาคมถึงเดือนกันยายน เพราะช่วงเก็บเกี่ยวไม่ถูกฝน

4. วิธีการปลูก การดูแลรักษาและการตรวจพันธุ์
ดำเนินการตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

5. เจ้าหน้าที่กรมวิชาการเกษตร จะช่วยเป็นที่ปรึกษา
ตามคำร้องขอ ตลอดสิ้นฤดูการปลูก

6. เมล็ดพันธุ์ที่ได้หลังการเก็บเกี่ยวแล้ว ต้อง
ทำการปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์ โดยผ่านการคัดแยกเมล็ด
และสิ่งเจือปนให้สะอาด

7. ภายหลังการปรับปรุงสภาพ จะต้องสุ่มตัวอย่าง
เมล็ดพันธุ์ นำไปตรวจสอบคุณภาพความชื้น ความงอกและ
ความบริสุทธิ์ โดยแต่ละ Lot จะต้องมีความชื้นและสีของเมล็ด
ใกล้เคียงกัน และนำส่งห้องปฏิบัติการตรวจสอบคุณภาพ
เมล็ดพันธุ์ ของศูนย์วิจัยและพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืช

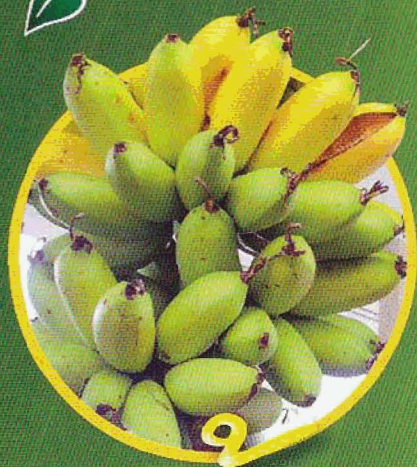
การดำเนินงานของศูนย์ถั่วชุมชน ที่จัดตั้งขึ้น
จึงมีศักยภาพเพียงพอ สำหรับการผลิตเมล็ดพันธุ์จำหน่าย
(Extension seed) ในการตอบโจทยให้เกษตรกรมีเมล็ดพันธุ์พืช
ดีมีคุณภาพ ใช้เพาะปลูกเพียงพอต่อความต้องการได้

เขตที่ 9 จังหวัดพิษณุโลก จึงจัดอบรมเพื่อให้ความรู้แก่
ประธานกรรมการศูนย์ถั่วชุมชน จำนวน 40 คน จาก 40 ศูนย์ฯ
และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบ 9 จังหวัด
จัดอบรมหลักสูตร เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวพืชตระกูลถั่ว
หลักสูตร 1 วัน ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืช
พิษณุโลก เป็นการเปิดโอกาสให้ประธานกรรมการศูนย์ถั่ว
ชุมชน และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ผู้รับผิดชอบ มาพบกับ
นักวิชาการเกษตรผู้ผลิตชั้นเมล็ดพันธุ์โดยตรง ซึ่งสำนักส่งเสริม
และพัฒนาการเกษตรเขตที่ 9 จังหวัดพิษณุโลกจัดขึ้นไปแล้ว
ในวันที่ 22 พฤษภาคม 2558

วัตถุประสงค์ของการอบรมคือต้องการให้ผู้เข้ารับ
การอบรมได้รับความรู้ในเรื่องที่เข้ารับการอบรม ยังมุ่งหวังให้
ศูนย์ถั่วชุมชนที่จัดตั้งขึ้นแล้วนี้ ผลิตเมล็ดพันธุ์ชั้นเมล็ดพันธุ์
จำหน่าย (Extension seed) กระจายไปสู่ระบบเกษตรทั่วไปได้

กล้วยไข่ ไทยพร้อมลุยตลาดจีน

สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นประเทศที่มียอดการนำเข้าผลไม้จากประเทศไทยหลายชนิด ด้วยความเชื่อมั่นในคุณภาพการผลิตของไทย

ฝ่ายการเกษตรประจำกงสุลใหญ่ ณ นครเซี่ยงไฮ้ รายงานว่า กล้วยไข่เป็นผลไม้ชนิดหนึ่งของไทยที่กำลังได้รับความนิยมสูงในสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยเฉพาะตลาดทางแถบตะวันตกของจีน ไม่ว่าจะเป็นมณฑลเสฉวน มหานครฉงชิ่ง นครเซี่ยงไฮ้ ปักกิ่ง กวางโจว มณฑลเจ้อเจียง มณฑลเจียงซู และมณฑลอานฮุย ซึ่งมีกำลังซื้อสูงและความต้องการมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากกลุ่มผู้บริโภคชาวจีนต่างมุ่งเน้นสรรหาบริโภคสินค้าเกษตรที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ โดยปี 2557 ที่ผ่านมา ไทยได้มีการส่งออกสินค้ากล้วยไข่ไปยังจีนปริมาณ 21,741.18 ตัน คิดเป็นมูลค่ากว่า 201.03 ล้านบาท

สำหรับในปี 2558 คาดว่า ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกล้วยไข่ไปจีนจะเติบโตมากขึ้น ขณะเดียวกันผลิตภัณฑ์จากกล้วยไข่และกล้วยชนิดต่าง ๆ เช่น กล้วยฉาบ กล้วยตาก และกล้วยอบน้ำผึ้ง กำลังเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคชาวจีน ซึ่งตลาดมีโอกาสขยายตัวสูงขึ้นเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม ฝ่ายการเกษตรประจำกงสุลใหญ่ ณ นครเซี่ยงไฮ้ แนะนำว่า เกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไข่ ผู้ประกอบการ

และผู้ส่งออก ต้องให้ความสำคัญเรื่องคุณภาพสินค้ามากยิ่งขึ้น รวมถึงขั้นตอนการผลิตที่ปลอดภัยได้มาตรฐาน นอกจากนั้น ยังต้องหันมาปรับเปลี่ยนรูปแบบบรรจุภัณฑ์ของสินค้าเพื่อการส่งออกให้มีความสวยงามทันสมัย เพื่อดึงดูดความสนใจของลูกค้า ที่สำคัญต้องมีชื่อสินค้า ตลอดจนคำอธิบายคุณค่าทางโภชนาการและวิธีบริโภคเป็นภาษาจีน พร้อมระบุวันเดือนปีที่ผลิต จะช่วยให้สินค้ากล้วยไข่และผลิตภัณฑ์จากกล้วยไข่ของไทยสามารถแข่งขันได้ในตลาดจีน และสามารถรุกเข้าสู่ตลาดใหญ่ของจีนที่มีกำลังซื้อได้เพิ่มมากขึ้นในอนาคต

นายอนันต์ สุวรรณรัตน์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร กล่าวไว้ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัย และตรงตามความต้องการของตลาดและผู้บริโภคเพิ่มมากขึ้น เกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไข่ควรผลิตในระบบ GAP ซึ่งปัจจุบันมีผู้ผลิตกล้วยไข่ได้รับใบรับรองมาตรฐาน GAP จากกรมวิชาการเกษตรแล้วจำนวน 153 ราย

158 แปลง รวมพื้นที่ 2,108.13 ไร่ ขณะเดียวกันยังได้ตรวจติดตามตรวจอายุใบรับรองของเกษตรกร จำนวน 198 ราย 201 แปลง ที่ปี 1,995 ไร่ และมีแปลงใหม่ที่อยู่ระหว่างตรวจประเมินอีก 22 แปลง พื้นที่กว่า 240 ไร่

กรมวิชาการเกษตรแนะนำให้เกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไข่ ควรห่อเครือกล้วยเพื่อป้องกันไม่ให้เพลี้ยไฟเข้าทำลายผล ทั้งยังต้องเก็บเกี่ยวผลผลิตในช่วงเวลาที่เหมาะสม ที่สำคัญการใช้สารป้องกันกำจัดเชื้อรา อาทิ สารคาเบนดาซิม (carbendazim) ต้องใช้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาสารตกค้างในกล้วยไข่ ซึ่งจะไม่เกิดปัญหาการกักกันสินค้าที่ประเทศนำเข้าปลายทาง จะทำให้การค้าและส่งออกกล้วยไข่เป็นไปอย่างคล่องตัว และกระจายสินค้าไปสู่ตลาดและผู้บริโภคในจีนได้รวดเร็วขึ้น

ทั้งนี้ กรมวิชาการเกษตรได้มีแผนเร่งผลักดันชาวสวนกล้วยไข่ให้ผลิตในระบบ GAP เพิ่มมากขึ้น เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตกล้วยไข่ที่มีคุณภาพให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาด ซึ่งจะเป็นจุดแข็งช่วยสร้างโอกาสทางการตลาด และเพิ่มขีดความสามารถแข่งขันในตลาดต่างประเทศได้

พบกับไทปอนันท์ : บรรณสาร
E-mail: haripoonchai@hotmail.com

ผลิณ ตำราใหม่การวิจัยและพัฒนาการเกษตร

- วัตถุประสงค์ ✪ เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยและผลการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกรมวิชาการเกษตร
- ✪ เพื่อเป็นสื่อกลางสำหรับนักวิจัยกับผู้บริหาร นักวิจัยกับนักวิจัย และนักวิจัยกับผู้สนใจ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
- ✪ เพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น อันจะเป็นตัวอย่างหรือเป็นพื้นฐานการวิจัยขั้นสูงต่อไป

ที่ปรึกษา : อนันต์ สุวรรณรัตน์ วิไลวรรณ พรหมคำ พรหมณี วิชชาชู

บรรณาธิการ : ประภาส ทรงหงษา
 กองบรรณาธิการ : อังคณา สุวรรณกุล อุดมพร สุขคุตร
 พนารัตน์ เสรีทวีกุล จินตน์กานต์ งามสุทธา
 ช่างภาพ : กัญญาณัฐ ไม้แดง
 บันทึกข้อมูล : ธวัชชัย สุวรรณพงศ์ อภรณ์ ต่ายทรัพย์
 จัดส่ง : จารุวรรณ สุขเยี่ยม
 สำนักงาน : กรมวิชาการเกษตร ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
 โทรศัพท์ : 0-2561-2825, 0-2940-6864 โทรสาร : 0-2579-4406
 พิมพ์ที่ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณการพิมพ์ โทรศัพท์ : 0-2282-6033-4
 www.aroonkarnpim.co.th